

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی
د ستراتژیکو او سیمه ییزو خپړنو مرکز

تحلیل هفته

شماره: ۲۸۳ (از ۱۵ الی ۲۲ جدی ۱۳۹۷ هـ ش)

این نشریه مجموعه تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی هفته‌وار است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی، توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی تهیه و نشر می‌گردد، تا نهادهای سیاست‌گذار و پالیسی‌ساز از آن استفاده نمایند.

آنچه در این شماره می‌خوانید:

مقدمه ۲

ایران - طالبان اریکی؛ ایران کومی موخې پالي؟

د طالبانو سیمه ییزې اړیکې ۴

تهران - طالبان اړیکې ۴

تهران ولې له طالبانو سره اړیکې ساتي؟ ۶

معادن کاری‌های خودسرانه و غیر حرفه‌ای در افغانستان

معادن در افغانستان ۸

معادن کاری در افغانستان ۸

معادن کاری‌های بدون تدابیر ایمنی ۱۰

بایدهای کاری دولت نسبت به معدن کاری ۱۰

مقدمه

له طالبانو سره د ايران د اړيکو په اړه له تېرو څو کلونو راهيسې وخت نا وخت خبرې کېږي؛ خو دغه هېواد په تېر کې هر ځل له طالبانو سره د اړيکو درلودل رد کړي دي. تازه داسې مهال چې د افغان سولې پروسې په اړه له بل وخت څخه هيلې زياتې شوي دي او د امريکا په گډون د سيمې زياتره هېوادونه د خبرو له لارې په افغانستان کې د روانې جگړې د ختمولو هڅې کوي، له طالبانو سره د ايران د اړيکو کيسه خپله ايران را برملا کوي.

د ايران د بهرنيو چارو وزير جواد ظريف تازه په نوي ډهلي کې د هند له ټلويزيون (NDTV) سره په مرکه کې ويلي چې دوی له طالبانو سره استخباراتي تماسونه لري، ځکه مجبور دي چې د طالبانو تر واک لاندې سيمو کې د خپلې گډې پولې امنيت وساتي.

دا چې ايران له طالبانو سره د کومو موخو لپاره خپلې اړيکې پالي د ستراتېژيکو او سيمه ييزو څېړنو مرکز د اوونۍ په تحليل په لومړۍ برخه کې پرې بحث شوی دی.

د اوونۍ تحليل دويمه برخه مو په افغانستان کې د کانونو غيرمسلکي او خپل سرو کېندنو او په دغه کېندنو کې د کانونو کارکوونکو ته د مرگ ژوبلې اوښتو ته ځانگړې کړې ده. افغانستان د پرېمانه کانونو او طبيعي زيرمو درلودلو له کبله د سيمه په کچه يو غني هېواد دی؛ خو دا زيرمې يا تر اوسه په خپل ځای پرته له دې چې کار ترې واخيستل شي، سرپټې پاتې دي او يا هم په ناقانونه توگه د سيمه ييزو زورواکو او ناقانونه وسله والو له لوري په غير مسلکي توگه اېستل کېږي.

ایران - طالبان اړیکې؛ ایران کومې موخې پالي؟

CSRS

ایران - طالبان اړیکې؛ ایران کومې موخې پالي؟

د افغانستان په ګاونډ کې ایران هغه هېواد دی چې له طالبانو سره یې د اړیکو په اړه له ډېرې مودې په وار وار په رسنیو کې راپورونه ورکړل شوي دي. که څه هم په تېر کې دغه هېواد تل له طالبانو سره د اړیکو درلودل رد کړي؛ خو تازه تهران منلې چې څو ورځې وړاندې د طالبانو یو هیئت دغه هېواد ته سفر کړی او له ایراني چارواکو سره یې په افغانستان کې د روانې جګړې د پای ته رسېدو په اړه خبرې کړې دي.

طالب استازي داسې مهال ایران ته سفر کوي چې د افغان سولې په اړه د امریکا - طالبان د مخامخ خبرو په لړ کې د ابوظبی له ناستې وروسته، سره له دې چې د بلې ناستې ځای سعودي عربستان ګڼل کېده؛ خو ایران ته د طالب استازو له سفر وروسته د طالبانو له لوري په سعودي کې ناسته رد شوه او پر ځای یې قطر هېواد وټاکل شو، چې وروسته بیا د قطر ناسته هم د اجنډا پر سره د اختلاف له امله وځنډېده.

د سیمې او نړۍ په کچه د طالبانو د سیاسي ډیپلوماسۍ ظهور، د ایران - طالبانو اړیکې او دا چې له طالبانو سره د ایران د اړیکو تر شا څه موخې موجودې دي؟ هغه موضوعات دي چې دلته یې د ځوابولو هڅه شوې ده.

د طالبانو سیمه ییزې اړیکې

د سیمې له هېوادونو په ځانگړې توگه د افغانستان له ځینې گاونډیو هېوادونو سره د طالبانو له لوري اړیکې جوړول، د دې ډلې لپاره خورا ستره او مهمه لاسته راوړنه گڼل کېږي. ځکه همدې اړیکو طالبان د نړۍ او سیمې په کچه د سترو ناستو تر تالارونو ورسول او ځانونه یې له نظامي اړخه ورهاخوا د یوې قوي سیاسي ډلې په توگه نړیوالو ته ور وپېژندل.

په قطر کې د طالبانو سیاسي دفتر چې له ۲۰۱۰م کال را وروسته د دې ډلې سیاسي غړي په کې مېشت دي، د طالبانو د ډیپلوماتیکي اړیکو د پراختیا په برخه کې ډېر مهم رول لرلی دی. د همدې دفتر له لارې طالبانو خپله ډیپلوماسي او له نړۍ سره خپلې اړیکې پراخې کړې؛ د امریکا د یوه پوځي په بدل کې یې له گوانتانامو زندان څخه خپل پنځه بندیان راخوشې کړل؛ د بېلابېلو هېوادونو لکه تاجکستان او روسیې پوځیان یې د دغه دفتر په واسطه د جوړ جاړي له لارې پرېښودل؛ په نړیوالو کنفرانسونو لکه پگواش او په وروستیو کې د مسکو ناسته کې یې برخه واخیسته او نړیوالو ته یې خپل غږ ورساوه؛ د دغه دفتر له لارې یې له بېلابېلو هېوادونو؛ لکه روسیې، ایران، چین، ازبکستان او نورو سره اړیکې ټینګې کړې او هڅه یې وکړه، چې د طالبانو په تړاو د دغو هېوادونو اندېښنې راکمې کړي؛ همدا ډول، افغان طالبانو د دغه دفتر له لارې هڅه وکړه، چې له بېلابېلو افغان لورو او شخصیتونو سره وگوري، قطر ته یې وروغواړي او د افغانستان او سیمې په تړاو خپل نظرونه ورسره تبادلې کړي.

پر دې ټولو سربېره داسې ښکاري چې په وروستیو کلونو کې طالبانو تر ډېره د یوه یوازیني هېواد له انحصاره ځان ایستلی دی او اړیکې یې دومره پراخې شوې دي، چې کولی شي د مختلفو هېوادونو له لارې خپلې اړتیاوې پوره کړي.

تهران - طالبان اړیکې

په افغانستان کې د طالبانو د ظهور په لومړیو کې ایران د دې ډلې په اړه کوم خاص څه نه ویل؛ خو کله چې طالبانو له ایران سره په پوله پروت د هرات ولایت ونیو، له دې سره ایران په دغه سیمه کې د طالبانو موجودیت د ځان لپاره خطر وگاڼه او د لومړي ځل لپاره یې طالبان د پاکستان، عربستان او امریکا له لورې جوړه شوې ډله وبلله. دغه راز کابل ته د طالبانو له ننوتلو سره د ایران د بهرنیو چارو وزیر علی اکبر ولایتی طالبان «شورشیان» وبلل او ویې ویل چې «طالبان نشي کولی د برهان الدین رباني حکومت ته کومه ستونزه جوړه کړي او د ایران لپاره د افغانستان مشروع نظام یوازې د برهان الدین رباني حکومت دی.»

د ۱۹۹۷م کال د جنوري په ۲مه طالبانو په کابل کې د ايران سفارت وټاړه او کارکوونکو ته يې يوازې ۴۸ساعته وخت ورکړ ترڅو له افغانستانه بهر شي. د مزار له نيولو وروسته طالبانو د ۱۹۹۸م کال د اگست په ۸مه په دغه ښار کې لس ايراني ډيپلوماتان او ژوناليستان د جاسوسۍ په تور اعدام کړل، چې دغې چارې تهران خورا غوصه کړ.

په ټوله کې د طالبانو د رژيم پر مهال د تهران او اسلامي امارت اړيکې عادي حالت ته را ونه گرځېدې، تهران په دغه موده کې تل د طالبانو له مخالفينو ملاتړ وکړ او تر پایه يې د افغانستان اسلامي امارت په رسميت و نه مانه. په ۲۰۰۱م کال کې ايران په ضمني توگه پر افغانستان د امريکا له بريده ملاتړ وکړ؛ خو وروسته له څو کلونو کله چې له امريکا سره د ايران مخالفت زيات شو او په سيمه کې يې د امريکا حضور د ځان لپاره خطر وباله، نو تر ډېره داسې ښکارېده چې ايران ورو ورو د امريکا له يوه بل رقيب هېواد روسيې سره په همغږۍ د امريکا ضد، له طالبانو سره اړيکې جوړول پيل کړل.

د ايران او طالبانو ترمنځ د اړيکو په اړه په لومړي ځل هغه وخت بحثونه گرم شول، کله چې دغه هېواد ته د ۲۰۱۵م کال د اپريل په ۱۷مه د طيب آغا په مشرۍ د طالبانو د يوه پلاوي د سفر په اړه ځينې رسنيو راپورونه خپاره کړل؛ خو د ايران د بهرنيو چارو وزارت له لوري دغه راپورونه رد شول. دغه راز په پاکستان کې د ايران پولې ته نږدې د ملا اختر محمد منصور وژل کېدل، هم هغه قضيه ده چې د طالبانو او ايران ترمنځ يې له اړيکو يو څه پرده پورته کړه.

پر دې سربېره د افغان دولت ځينو سيمه ييزو چارواکو په ځانگړې توگه د هېواد په لويديځ کې په وار وار له طالبانو سره د ايران د پوځي او مالي مرستو په اړه هم ويلي وو؛ خو ايران بيا تل دا ډول څرگندونې رد کړې دي او افغان حکومت هم په دې اړه د پلټنو لپاره کوم جدې گام نه دی اخیستی. په وروستيو کې د ايران لپاره د امريکا د بهرنيو چارو وزارت ځانگړي سلاکار پرايډن هوک رسنيو ته داسې درنې او سپکې وسلې ور وښودلې چې په خبره يې ايران افغانستان کې طالبانو ته ورکړې دي. هوک رسنيو ته وويل چې ايران له ۲۰۱۷م کال راهيسې له طالبانو سره د وسلو مرسته کوي.

له دې ټولو ورهاخوا بالاخره ايران په رسمي توگه ومنل چې د ۲۰۱۸م کال د ډيسمبر په ۳۰مه د طالبانو يو پلاوی ايران ته تللی او د ايران د بهرنيو چارو وزارت له مرستيال عباس عراقچي سره يې خبرې کړې دي؛ خو ايران له طالبانو سره خپلې اړيکې، په افغانستان کې د سولې راتلو په موخه گڼي.

تهران ولی له طالبانو سره اړیکې ساتي؟

د طالبانو د رژیم یو مخالف هېواد چې په تېر کې یې د طالبانو خلاف دریځ درلود په اوس مهال کې د کومو موخو لپاره له طالبانو سره خپلې اړیکې پالي، په اړه یې لاندې څو ټکي د پام وړ دي:

د ایران د ملي امنیت ساتل: په افغانستان کې د داعش ډلې ظهور او پراختیا د افغانستان په ګاونډ کې د سیمې د نورو هېوادونو ترڅنګ، ایران ته هم د اندېښنې وړ ده. د دغې ډلې اړوند پر امریکا او ملګرو یې داسې شکونه دي چې ګواکې داعش د سیمې د ناامنی په موخه د دوی پروژه ده. همدې ته په کتلو سره داسې ښکاري چې ایران د داعش پرضد مبارزه کې د افغان حکومت په هڅو هم شکمن دی، ځکه نو د خپل امنیت لپاره د ګواښ کمولو په موخه له طالبانو سره مخامخ اړیکې جوړوي.

پر امریکا او افغان حکومت فشار راوړل: امریکا په ایران کې د اوسني نظام تر ټولو سرسخته مخالف هېواد دی. دغه هېواد له ایران سره د شوي اټومي تړون څخه د وتلو له اعلان وروسته هڅه کوي چې پر تهران د مختلفو تحریمونو په زیاتولو سره فشارونه زیاد کړي. له همدې امله ایران له طالبانو سره د اړیکو په ټینګولو سره هڅه کوي چې په افغانستان کې د امریکا ګټې له ګواښ سره مخ کړي او دغه هېواد تر مقابل فشار لاندې ونیسي.

په بل اړخ کې ایران هڅه کوي چې له همدې لارې افغان حکومت هم تر فشار لاندې ونیسي. په اوس مهال کې د افغانستان او ایران ترمنځ د هریرود د سیند د اوبو ویش یوه جنجالي موضوع ده. افغان حکومت هڅه کوي چې خپلې اوبه دملي ګټو په محور مدیریت کړي، خو ایران یې د خپلو خلکو په زیان ګڼي.

د افغان سولې پروسه کې برخه درلودل: په افغانستان کې د سولې خبرې یو حساس ځای ته رسېدلې دي او داسې اټکل کېږي، چې امریکا په رښتینې توګه غواړي روانه جګړه د خبرو له لارې پای ته ورسېږي. دا چې د سولې په روانو خبرو کې د سیمې ګڼ هېوادونه رول لوبوي، ایران هم د خپل سیاسي نفوذ ښودلو په موخه له طالبانو سره د مستقیمو اړیکو درلودلو په ښکاره کولو سره غواړي چې ځان ته په دغه پروسه کې رول پیدا کړي او له طالبانو سره د خپلو راتلونکو ګټو په موخه اړیکې ښې کړي.

پای

معادن کاری‌های خودسرانه و غیر حرفه‌ای در افغانستان

هفته گذشته بر اثر فروریختن دیوارهای یک گودال بزرگ بالای ریگ شویان بدخشانی در روستای «شیو» ولسوالی کوهستان این ولایت ۳۰ تن جان باختند و ۱۵ تن دیگر آنان زخم برداشتند. به گفته مقام‌های محلی بدخشان این گودال دارای عمق بیشتر از ۲۰ متر بود که از سوی مردم منطقه به گونه غیر حرفه‌ای و خودسرانه به منظور زرشوی و به دست آوردن طلا حفر شده بود.

ناامنی و ضعف در مدیریت حکومت مرکزی باعث شده تا مردم بخصوص زورمندان و اشخاص مسلح غیر مسؤول و با استفاده از فقر و بی‌کاری مردم، دست به کندن کاری‌ها و استخراج خودسرانه و غیر حرفه‌ای در مناطق مختلف کشور بزنند. این معادن کاری‌های خودسرانه بدون تدابیر ایمنی و توجه به امنیت صحتی و شغلی کارگران صورت می‌گیرد که همواره باعث همچون حوادث مرگباری می‌شود.

با آنکه پس از سال ۲۰۰۱م با روی کار آمدن نظام جدید در افغانستان، امیدها بر این بود که نظام جدید به بخش استخراج قانونی و حرفه‌ای معادن توجه بیشتری خواهد کرد، اما با گذشت حدود ۱۸ سال و مصرف صدها میلیون دالر، هنوز هم گزارش‌ها حاکی از آن است که معادن افغانستان به شکل غیرقانونی و غیر حرفه‌ای استخراج می‌گردد.

معادن افغانستان، روش‌های استخراج معادن در این کشور، نبود تدابیر ایمنی در وقت استخراج معادن و این که در عرصه استخراج معادن افغانستان، حکومت افغانستان چه دستورالعملی را اتخاذ نماید؟ از جمله مواردی است که در اینجا مورد بحث قرار گرفته شده اند.

معادن در افغانستان

علی رغم اینکه مردم افغانستان از جمله فقیرترین ملت‌های جهان به شمار می‌روند و همه ساله ده‌ها تن از ساکنین این کشور به نسبت فقر و بی‌کاری از راه‌های مختلف در داخل و خارج این کشور قربانی پیدا کردن یک لقمه نان برای خود می‌شوند؛ اما خاک این کشور از جمله غنی‌ترین سزمین‌ها در منطقه شناخته شده است که دارای انواع مختلف منابع طبیعی و ثروت‌های دست نخورده فراوان طبیعی می‌باشد.

بر بنیاد گزارشی که در سال ۱۸۹۰ میلادی از طرف جیولستان بریتانیا تهیه گردید، و پس از آن تحقیقاتی که توسط روس‌ها، امریکایی‌ها، آلمانی‌ها و فرانسوی‌ها در رابطه به معادن افغانستان در این کشور انجام یافت، همه بیان‌گر آن است که افغانستان از ذخایر بزرگ گاز، نفت، ذغال سنگ، طلا، نقره، لاجورد، مس و غیره بر خوردار است.

همچنان بر بنیاد تحقیقات پنج ساله‌ای که از طرف اداره زمین شناسی ایالات متحده آمریکا از سال ۲۰۰۶ الی ۲۰۱۰ میلادی صورت گرفت، ارزش معادن افغانستان یک تریلیون یا یک هزار میلیارد دالر گفته شده است. و همگام با این حکومت افغانستان ارزش معادن کشور را حدود سه تریلیون دالر تخمین می‌نماید و گفته شده که محل‌هایی که تا کنون در سرتاسر افغانستان تشخیص شده است به ۱۴۰۰ محل می‌رسد.

معدن کاری در افغانستان

با آنکه در کشورهای دیگر جهان، معادن و سرمایه‌های خفته و زیر زمینی شان باعث فقر زدایی، رفاه و آسایش ملی و بیانگر ثبات منطوقوی ملت شان دانسته می‌شود؛ اما افغانستان با آنکه دارای معادن و منابع طبیعی دست‌نخورده زیادی می‌باشد؛ اما نامنی‌های طولانی و بی‌ثباتی فراگیر سیاسی مانع استفاده درست از منابع و معادن این کشور شده است. و بالعکس روند استخراج غیرقانونی و غیرحرفه‌ای آن از ده‌ها سال ادامه داشته است که بیشتر اوقات همین استخراج غیر قانونی و غیر حرفه‌ای آن، تبدیل به قبرهای دسته جمعی برای کارگران این معادن شده است.

بر اساس معلومات کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه علیه فساد اداری «سکتور معادن افغانستان به جای آن که فرصتی برای این کشور باشد، تبدیل به یک چالش شده، چرا که رابطه مستقیمی با مواد مخدر و آشوب‌های گروه‌های آشوبگر دارد» این کمیته در یک گزارش خود استخراج غیرقانونی در معادن افغانستان را به **هشت** کنگوری بیان کرده است:

1. استخراج معادنی که در ساحات خارج از کنترل دولت افغانستان قرار دارند. با آنکه قرارداد همچون معادن از سوی وزارت معادن و پترولیم داده شده است؛ اما مجبورند به گروه‌های مسلح غیر قانونی در منطقه و یا در مسیری که کارگران و یا محصولات انتقال می‌یابند، پول بدهند.
2. معادنی که در مناطقی خارج از کنترل دولت افغانستان قرار دارند، اما با وزارت معادن قرارداد ندارند و به گونه مطلق تحت کنترل گروه‌های مسلح غیرقانونی استخراج می‌شود.
3. استخراج معادن که در آن چهره‌های سیاسی به شمول اعضای پارلمان افغانستان دخیل اند و یا هم مالک و کنترل کننده آن اند.
4. استخراج معادن بدون تعقیب شرایط قرارداد و یا ملزومات قانونی، از جمله استخراج تحت قرارداد اکتشافی و یا عدم تعقیب تدابیر ایمنی و صحتی شغلی (OHS) و یا دیگر ملزومات انکشاف محیطی و اجتماعی.
5. ادامه استخراج معادن بعد از پایان قرارداد آن.
6. استخراج معادن توسط شرکت‌هایی که در کارهای زیربنایی پروژه دخیل هستند، مواد ساختمانی مورد نیاز برای پروژه‌های خود را بدون داشتن قرارداد از معادن به دست می‌آورند.
7. استخراج معادن تأیید نشده به دلیل مهلت قانونی قراردادی.
8. معدن کاری غیر مسلکی و در مقیاس کوچک بدون کسب جواز و یا قرارداد.

معادن کاری‌های بدون تدابیر ایمنی

عدم موجودیت تدابیر ایمنی یکی از موارد قابل بحث در استخراج معادن افغانستان است. اکثریت معادن افغانستان خودسرانه، به شیوه‌های ابتدایی و غیر معیاری استخراج می‌شوند که باعث جان گرفتن کارگران در این معادن می‌شود.

حادثه اخیر ولایت بدخشان که بدلیل استخراج خودسرانه و غیرحرفه‌ای به وقوع پیوسته است، نخستین حادثه‌ای نیست که جان حدود ۳۰ تن از کارگران را می‌گیرد. از این پیش بارها در همچون حوادثی ده‌ها تن از کارگران معادن کشته شده‌اند. بگونه مثال در ۱۴ سپتامبر ۲۰۱۳م در اثر ریزش معدن زغال سنگ در منطقه «آبخورک» ولسوالی **روی و دوآب** ولایت سمنگان ۲۷ نفر کشته و حدود ۳۰ تن دیگر زخمی شدند. همچنان در ۳۰ اپریل ۲۰۱۴م در حادثه دیگری در منطقه «دهن تور» ولسوالی **دره صوف** ولایت سمنگان در یک معدن زغال سنگ حدود ۱۶ کارگر کشته شدند.

نبود یک پلان عملی برای معدن کاری حرفه‌ای و نیز عدم موجودیت تدابیر ایمنی مربوط به معدن کاری باعث شده که همه ساله ده‌ها کارگر معادن در افغانستان کشته و زخمی شوند. بر اساس **یافته‌های** نهاد مدنی گروه تحقیق و دفاع از حقوق بشر که بعد از بررسی شصت معدن در ولایت‌های مختلف افغانستان در سال ۲۰۱۵م نشر شده، نشان می‌دهد که حقوق مادی اندک، نبود وسایل هشدار دهنده در زمان خطر، نبود لباس‌های ایمنی، نبود گروه نجات، نبود غذای سالم، نبود ترانسپورت منظم، وجود گرد و غبار بیش از حد در معادن، وجود گازهای سمی، کمبود آکسیجن و زورگویی صاحبان کار، همه از مواردی اند که وضعیت کارگران را در معادن افغانستان فاجعه بار ساخته است.

بایدهای کاری دولت نسبت به معدن کاری

در رابطه به معدن کاری یا چگونگی استخراج معادن در افغانستان نیاز است که دولت افغانستان موارد ذیل را در نظر داشته باشد:

جلوگیری از استخراج غیر قانونی معادن: استخراج غیر قانونی معادن از سوی زورمندان و گروه‌های مسلح غیر قانونی یکی از عواملی مهم است که نسبت به امنیت صحتی و شغلی کارگران معادن، بی‌پروایی‌ها را بیشتر ساخته است. هر چند یکی از عوامل مهم استخراج غیر قانونی معادن نبود امنیت است، اما در مناطق تحت کنترل دولت افغانستان نیاز است تا از استخراج غیرقانونی و غیر حرفه‌ای معادن توسط زورمندان محلی، چهره‌های سیاسی و دیگر مقام‌های دولتی جلوگیری صورت گیرد و یا حداقل از کارکرد آن‌ها نظارت جدی شود.

موجودیت فساد: موجودیت فساد اداری و نبود نظارت از سوی حکومت افغانستان بر کار استخراج معادن، باعث شده که صاحبان کار از کارگران سوء استفاده کنند و کارگران را از حقوق لازمی که یک کارگر باید داشته باشد محروم سازند. عدم موجودیت شفافیت در انعقاد قراردادها و عدم نظارت درست بر کارهای عملی استخراج، همواره مورد نگرانی بوده است؛ اما در این عرصه نیاز است که حکومت افغانستان برای محو پدیده فساد در وزارت معادن و پترولیم روی یک استراتژی مؤثر و عملی کار کند، تا بتواند از فساد در این سکتور جلوگیری کند.

نبود ظرفیت: حکومت افغانستان با گذشت بیش از ۱۸ سال، هنوز هم با مشکلات زیادی در زمینه مدیریت منابع طبیعی، چگونگی عقد قراردادهای استخراج معادن کشور روبرو است. یعنی نبود ظرفیت برای مدیریت و استخراج حرفه‌ای معادن افغانستان در وزارت معادن و پترولیم، یکی دیگر از عوامل مهمی است که افغانستان را از استفاده منابع دست‌نخورده زیرزمینی خویش، برای رفاه و توسعه اقتصادی کشور محروم ساخته است. همچنان زمینه را برای معدن‌کاری‌های خودسرانه و غیر حرفه‌ای برابر ساخته است، در این عرصه نیاز است تا وزارت معادن و پترولیم در مطابقت با معیارهای بین‌المللی برای ظرفیت‌سازی در این سکتور کارهای مؤثری را روی دست گیرد.

پایان

ارتباط با ما:

ایمیل: info@csrskabul.com - csrskabul@gmail.com

وب سایت: www.csrskabul.net -- www.csrskabul.com

شماره تماس دفتر: (+93) 202564049 - (+93) 784089590

zi.shirani@gmail.com

(+93) 764747548

محقق و مسؤول تحلیل هفته: ضیاءالاسلام شیرانی

ahmadshahr786@gmail.com

(+93) 784249421

محقق و مسؤول نشر تحلیل هفته: احمدشاه راشد